

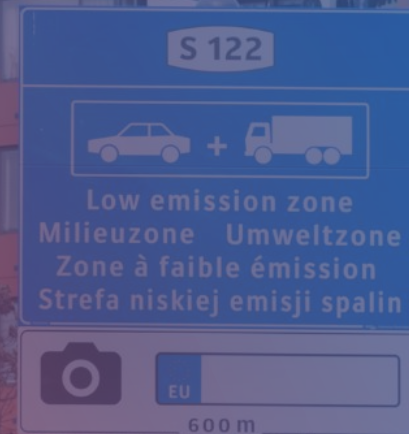

Vnímání nízkoemisních zón a podobných opatření v oblasti dopravy veřejností

Výsledky z dubnového sdíleného online průzkumu

Pro občanské sdružení **Cyklokoalícia** vypracovala průzkumná agentura NMS Market Research Slovakia v Bratislavě dne 14.04.2025.

nms

Obsah

DETAILNÍ VÝSLEDKY

- 3 Způsoby dopravy
- 4-5 Vlastnictví/přístup k vozidlům
- 6-8 Kvalita ovzduší, faktory přispívající ke znečištění ovzduší a zdravotní problémy s tím související
- 9 Odrazování od používání vozidel nejvíce znečišťujících životní prostředí samosprávami
- 10-12 Znalost pojmu "nízkoemisní zóny (NEZ)", změna cestovních návyků po jejich zavedení a míra podpory pro jejich zavedení
- 13-15 Ochota akceptovat zavedení NEZ, výjimky pro vstup do NEZ a částka, za kterou by existovala ochota platit pro vstup do NEZ

O PRŮZKUMU

- 16 Metodologie

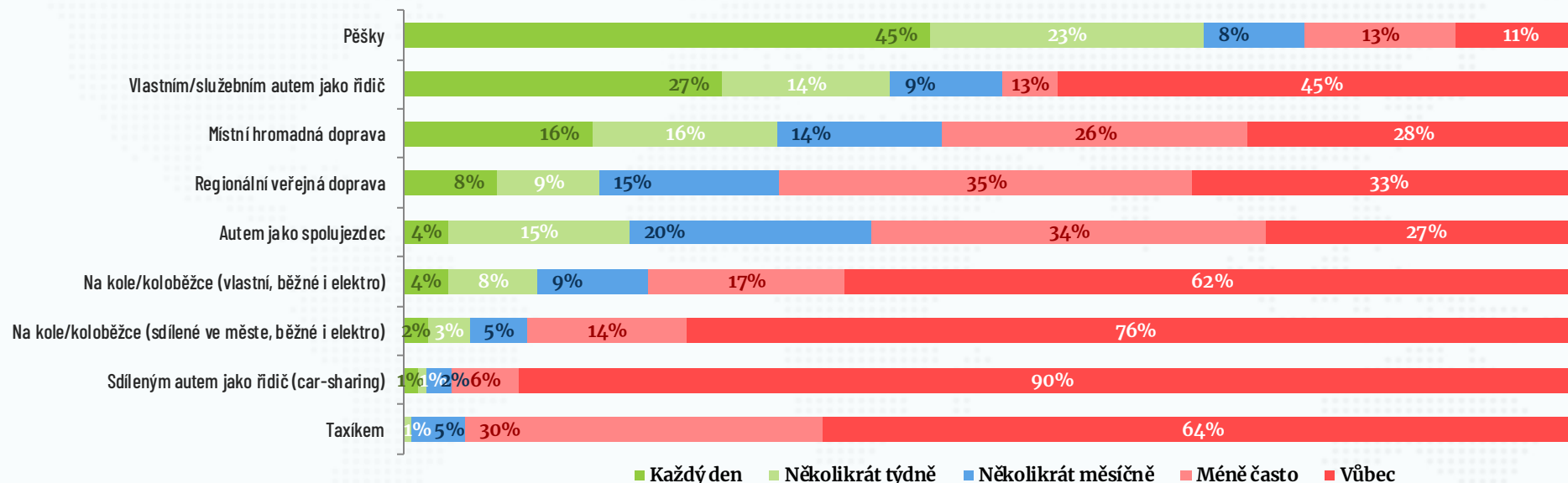
- 17 KONTAKT

Low
emission

ZONE

Nejčastější způsob dopravy je pěšky

Téměř polovina chodí pěšky každý den (45 %) a 23 % několikrát týdně. Při řízení vlastního auta je to každý den 27 % a až 45 % nepoužívá auto během typického pracovního dne vůbec. Nejméně často je využíván car-sharing (90 %), následně sdílená kola/koloběžky (76 %), taxi (64 %) a vlastní kolo/koloběžky, které vůbec k dopravě nevyužívají téměř dvě třetiny dotázaných (62%).

Rozdíly jsou napříč **typem dopravy** různé

Zajímavé však je, že ti, co nemají řidičský průkaz, ani ho vůbec neplánují mít, výrazně častěji uvedli, že se na kole ani na koloběžce nepřesouvají vůbec. Také ti, co nejčastěji jezdí autem, jsou i toho názoru, že ovzduší má dobrou kvalitu a zároveň nesouhlasí ani s tím, že by samosprávy měly odrazovat občany od používání nejvíce znečišťujících vozidel.

**Každý den až
několikrát
týdně**

- + bez řidičského průkazu
- + znají pojem NEZ
- + Gen Z a Mladší mileniálové (18-36 let)
- + vysokoškolské vzdělání
- + hlavní město Praha + Střední Čechy

VLASTNÍ:

- + starší mileniálové (37-44 let)
- + **souhlasí** s odrazováním od používání nejvíce znečišťujících vozidel
- + Pardubický, Jihomoravský a Olomoucký kraj

SDÍLENÉ:

- + GEN Z (18-28 let)
- + Královéhradecký, Pardubický a Zlínský kraj

- + mají řidičský průkaz / věk 37-52 let
- + kvalitu ovzduší hodnotí jako **dobrou**
- + **nesouhlasí** s odrazováním od používání nejvíce znečišťujících vozidel, ale poznají NEZ
- + Karlovarský kraj
- + obce a města do 5 tisíc obyvatel

JAKO SPOLUJEZDEC:

- + bez řidičského průkazu / ženy
- + GEN Z (18-25 let) / domácnosti o 4 a více osobách

**Několikrát
měsíčně až
vůbec**

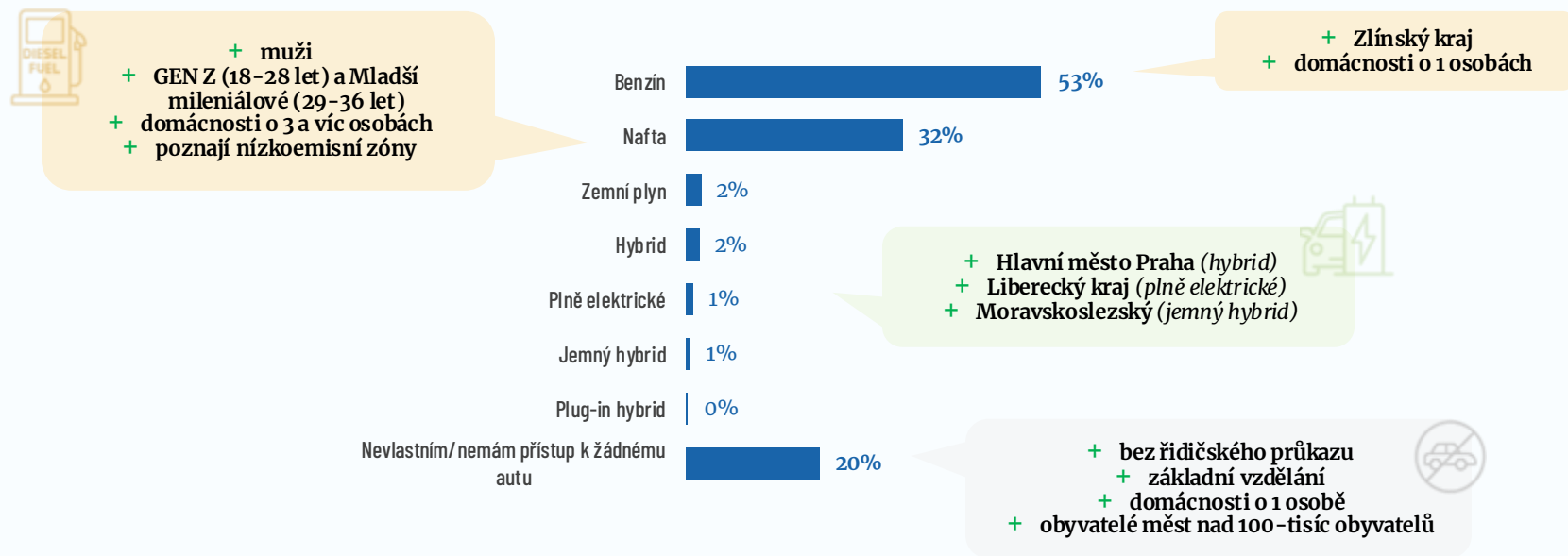
- mají řidičský průkaz
- starší generace X (53-60 let)

- mají řidičský průkaz
- 18-36 let (méně často) / 53+ let (vůbec)
- hlavní město Praha (vlastní) / Olomoucký a Moravskoslezský kraj (sdílené)
- města s 20 tisíc a více obyvateli

- bez řidičského průkazu
- ženy
- kvalitu ovzduší hodnotí jako **zlou**
- Baby Boomers (61+ let)
- domácnosti o 1 osobě
- města s 5 tisíc a více obyvateli

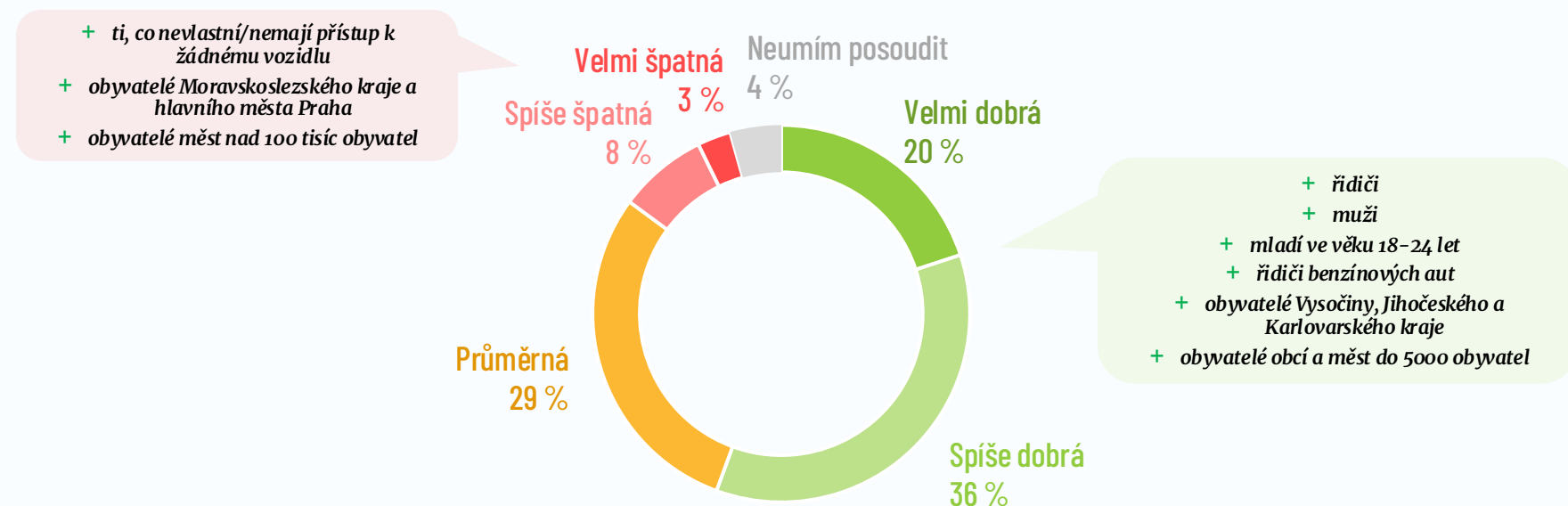
Největší část populace má přístup k benzínovým vozidlům

Konkrétně jde o více než polovinu obyvatelstva (53 %). Za nimi se umístila vozidla poháněná naftou (32 %) a respondenti, kteří nevlastní nebo nemají přístup k žádnému vozidlu (20 %). Kromě socio-demografických signifikancí zvýrazněných níže u grafu data ukazují i to, že vlastníci aut poháněných naftou a benzinem mají ve výrazně vyšší míře nesouhlasný postoj k zavádění NEZ.

Více než polovina si myslí, že **kvalita ovzduší je dobrá**

Jde konkrétně jde o **56 % respondentů, pokud počítáme možnosti velmi + spíše dobrá**. Výrazně častěji si to myslí **řidiči benzinových vozidel**. Avšak největší poměr, tedy více než třetina respondentů, je toho názoru, že kvalita ovzduší je pouze **spíše dobrá (36 %)** nebo **průměrná (29 %)**.

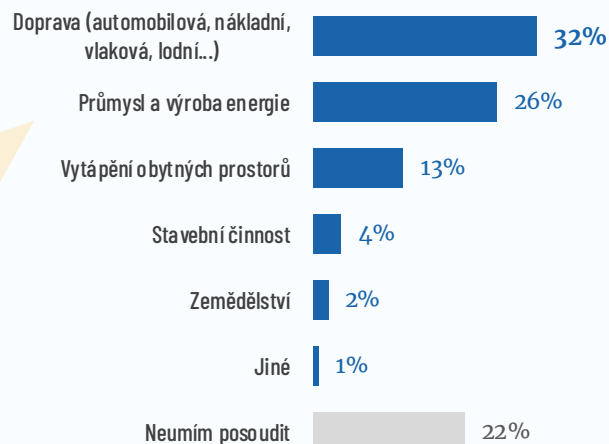

Doprava je označovaná jako **nejvíce znečišťující ovzduší**

Myslí si to necelá třetina dotázaných (32 %). Hned za dopravou se umístil **průmysl a výroba energie** (26 %), který dominoval mezi obyvateli hlavního města Praha a Středních Čech, ti ale zároveň *nesouhlasí s odrazováním občanů od používání vozidel nejvíce znečišťujících ovzduší*. Až 22 % respondentů to ale **neumělo posoudit** – zde šlo výrazně více o respondenty se středoškolským vzděláním bez maturity a těch, co nevěděli posoudit ostatní otázky týkající se NEZ a kvality ovzduší.

PRŮMYSL A VÝROBU ENERGIE za největší problém považovali převážně:

- + obyvatelé Ústeckého a Moravskoslezského kraje
- + obyvatelé obcí a měst od 20 do 100 tisíc obyvatel
- + souhlasí s odrazováním občanů od používání vozidel nejvíce znečišťujících ovzduší

Za nejvíce znečišťující ovzduší označili **DOPRAVU** ve výrazně vyšší míře ti, kteří:

- + lidé nad 65 let
- + vysokoškolsky vzdělání respondenti
- + souhlasí s odrazováním občanů od používání vozidel nejvíce znečišťujících ovzduší
- + podporují zavedení NEZ všude v Česku
- + obyvatelé hlavního města Praha a Středních Čech
- + obyvatelé měst s víc než 100 tisíc obyvateli

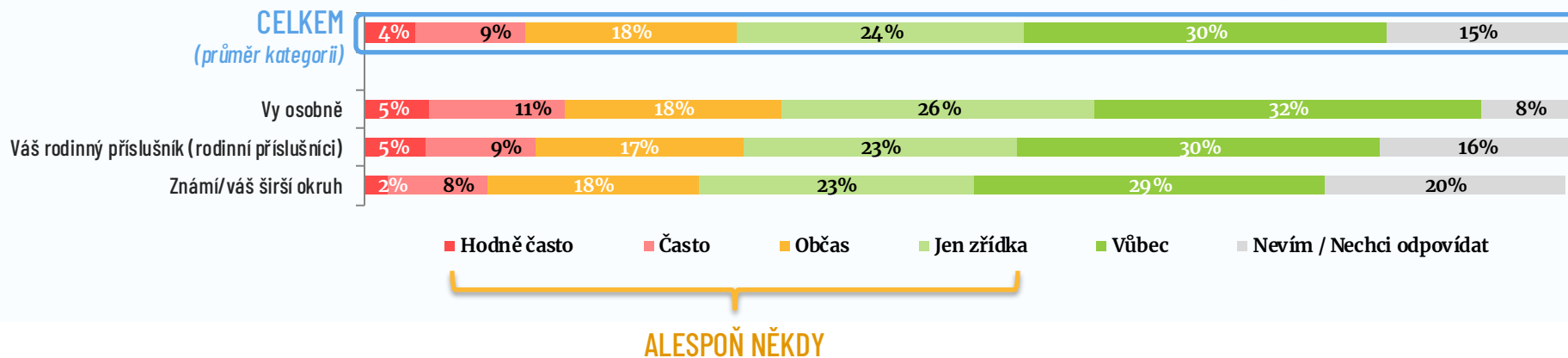
Více než polovina pociťuje alespoň někdy zdravotní problémy

Konkrétně jde dohromady o 55 % případů, což je průměr všech měřených kategorií. Největší podíl v rámci možností však tvoří ti, kteří nepociťují zdravotní problémy v souvislosti se znečištěným ovzduším vůbec (průměr všech kategorií – 30 %). Mezi jednotlivými kategoriemi se procenta liší jen mírně. Avšak 6 z 10 respondentů (osobně) pociťuje tyto zdravotní problémy minimálně někdy.

V rámci těch, kteří pociťují zdravotní problémy alespoň někdy, jde o nejčastěji respondenty, kteří:

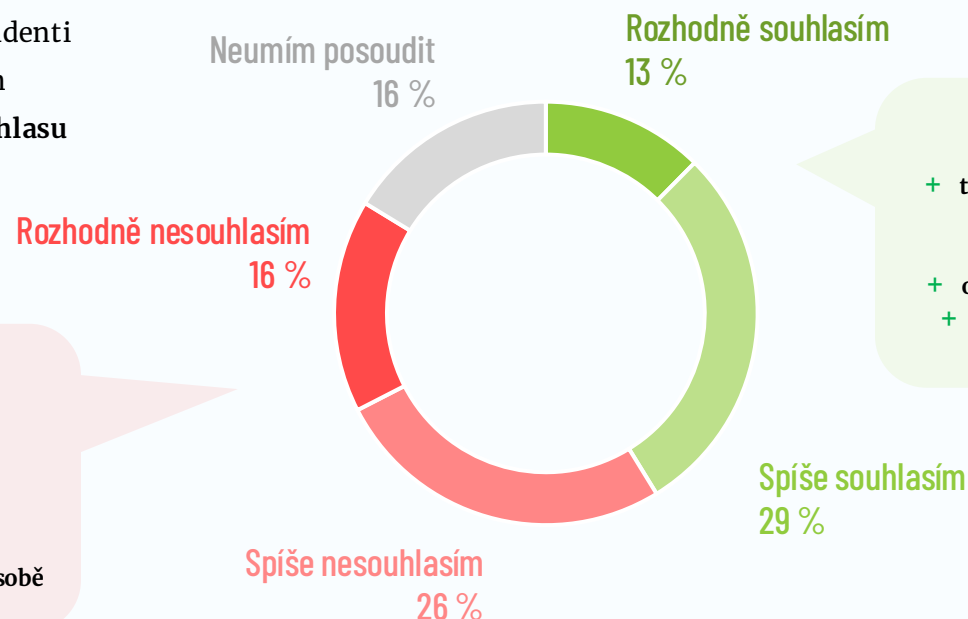
- + souhlasí s odrazováním občanů od používání vozidel nejvíce znečišťujících ovzduší
- + ve výrazně vyšší míře hodnotí kvalitu ovzduší v obci nebo městě, kde žijí za zlou
- + souhlasí i víc so zavedením NEZ všude v Česku

Nejméně pociťují tyto těžkosti muži a mladá generace Z (18–28 let).

S odrazováním od používání znečišťujících vozidel lidé vyjadřují stejnou míru souhlasu i nesouhlasu

Jde o 42 % respondentů na každé straně, přičemž mírný rozdíl je pouze v síle souhlasu a nesouhlasu, kde ve vyšší míře respondenti **rozhodně nesouhlasí (16 %)** s takovým odrazováním, oproti **rozhodnému souhlasu (13 %)**.

Souhlas vyjadřují ve vyšší míře:

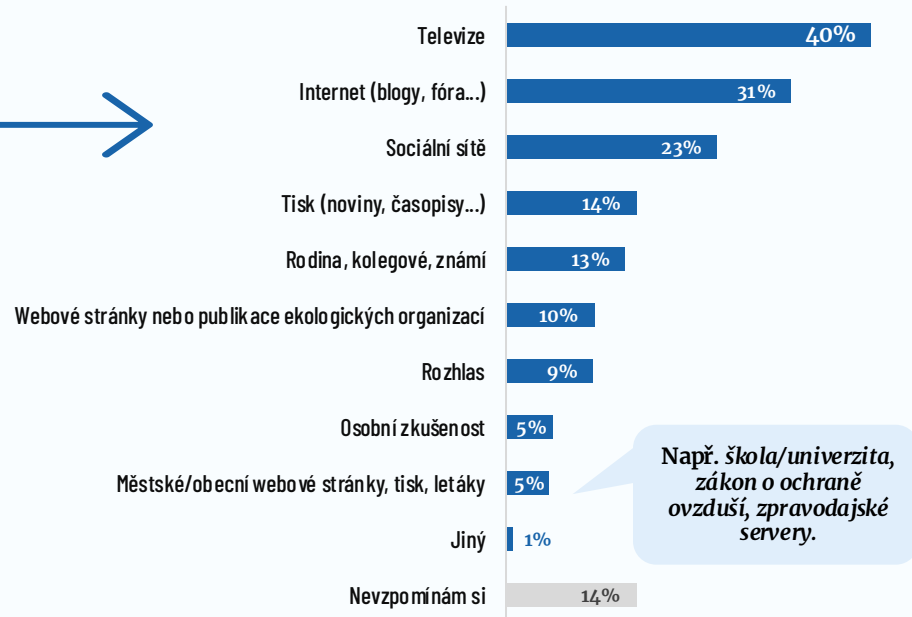
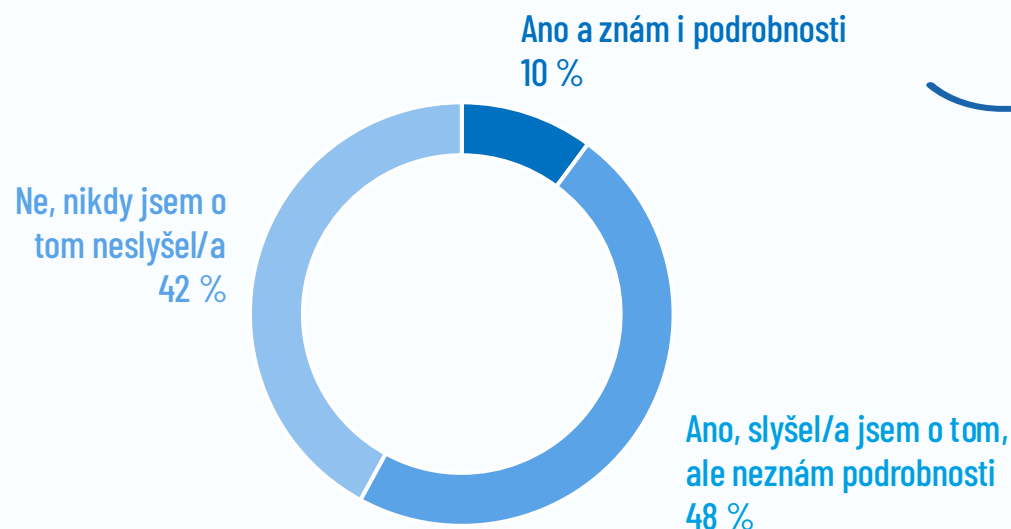
- + ti, co podporují zavedení NEZ v Česku
- + Baby Boomers (61+ let)
- + vysokoškolsky vzdělání
- + obyvatelé měst nad 100 tisíc obyvatel
- + preferující politické strany STAN a SPOLU

Nesouhlas vyjadřují víc:

- + muži
- + lidé ve věku 35-44 let
- + ti, co mají řidičský průkaz
- + ti, co nepodporují zavedení NEZ v Česku
- + preferující politické strany SPD a Motoristé sobě

Více než polovina již slyšela o nízkoemisních zónách

Dohromady jde o 58 % dotázaných, přičemž 10 % z nich ví i podrobnosti. Tento pojem znají výrazně více ti, kteří mají řidičský průkaz, více jde o muže, lidi ve věku 25–34 let, s vysokoškolským vzděláním, obyvatele hlavního města Praha a tedy zároveň i obyvatele měst s více než 100 tisíci obyvateli a ty, co preferují politické strany Piráti, STAN a Motoristé sobě. Nejčastěji se s pojmem NEZ lidé setkali v televizi (40 %), poté na internetu (31 %) nebo na sociálních sítích (23 %).

Pro téměř polovinu by se cestovní návyky po zavedení nízkoemisních zón nijak nezměnily

Jedná se o 46 % dotázaných. Naopak pro ty, kteří by byli nuceni své cestovní návyky změnit, by nejčastěji šlo o větší využití veřejné dopravy (21 %) – tuto možnost zvolili nejvíce *obyvatelé velkých měst s více než 100 tisíci obyvateli a obavy Prahy*. Rovněž šlo o ty, kteří jsou názoru, že *kvalita ovzduší je pouze průměrná, souhlasí, aby samosprávy odrazovaly občany od používání spalovacích motorů* a také *jsou za jejich zavedení v Česku*.

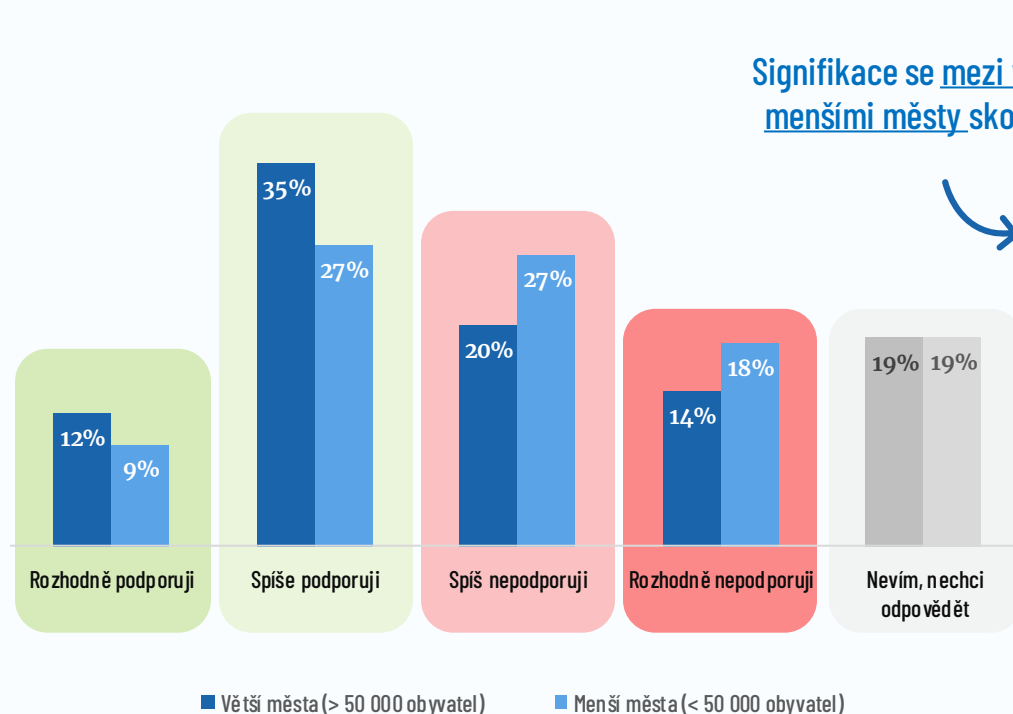

Chůzi nebo kolo by jako alternativu více využili *ti, co mají řidičský průkaz*, *ti, co souhlasí, aby samosprávy odrazovaly občany od používání spalovacích motorů* a *podporují zavedení NEZ v Česku*.

Koupi ekologičtějšího vozidla by rovněž zvážili *ti, kteří souhlasí, aby samosprávy odrazovaly občany od používání spalovacích motorů*, ale i *ti, co znají pojem NEZ, generace mladších mileniálů (29–36 let)* a *ti, co preferují politickou stranu Piráti*.

Silnější podporu zavedení NEZ mají větší města

Zatímco zavedení nízkoemisních zón ve větších městech podporuje necelá polovina dotázaných (47 %), v menších městech jde o něco přes třetiny (36 %). Přímou úměrou k podpoře je vyjádřeno i odmítání zavedení NEZ. Ve větších městech by toto zavedení nepodpořila třetina (34 %) a v menších městech jde o 45 % dotázaných.

Zavedení NEZ **podporují** výrazně více:

- + ženy
- + Baby Boomers (61+ let)
- + vysokoškolsky vzdělání
- + ti, co preferují politické strany Piráti, STAN, SPOLU
- + ti, co souhlasí, aby samosprávy odrazovaly občany od používání spalovacích motorů
- + ti, co znají NEZ, ale ne podrobně

Zavedení NEZ **nepodporují** výrazně více:

- + muži
- + ti, co mají řidičský průkaz
- + ve věku 25–34 let (větší města) / starší mileniálové (37–44 let) (menší města)
- + ti, co preferují politickou stranu Motoristi sobě
- + ti, co si myslí, že kvalita ovzduší je dobrá
- + ti, co **nesouhlasí**, aby samosprávy odrazovaly občany od používání spalovacích motorů

Téměř polovina by byla ochotnější akceptovat zavedení NEZ po zlevnění jízdného

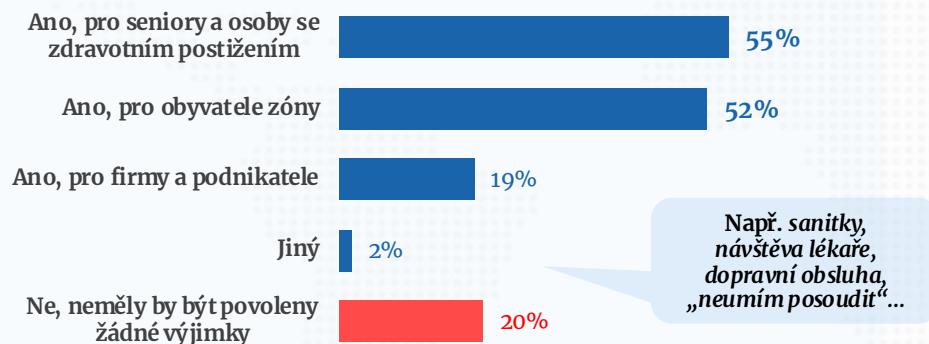
Jedná se o 47 % dotázaných. Mezi nimi je zejména *starší generace ve věku 55–64 let, obyvatelé Prahy a měst s více než 100 obyvateli a vysokoškolsky vzdělaní respondenti*. 4 z 10 lidí by byli ochotnější toto zavedení akceptovat, pokud by se *zlepšila veřejná doprava*. Dále následují dotace na ekologičtější vozidla (26 %), lepší cyklistická infrastruktura (20 %) a zavedení výjimek vstupu do NEZ (14 %).

Víc než polovina by uvítala **výjimky pro seniory, ZTP a pro obyvatele dotčené zóny**

Jednalo by se o výjimky, u kterých by byl povolen vstup to nízkoemisní zóny i s vozidlem se spalovacím motorem.

Naopak v 19 % případů by vstup do NEZ uvítaly pro *firmy a podnikatele*. Nejvíce se to týká dotázaných, kteří žijí v Praze, což může souviset i podnikáním a ekonomikou hlavního města.

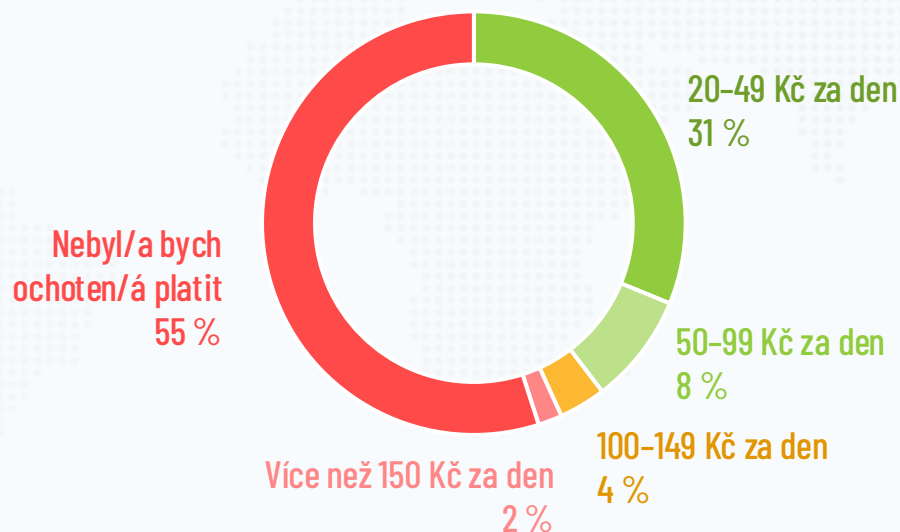

Za vstup do nízkoemisní zóny by **nebyla ochotna platit více než polovina** dotázaných

Jedná se o 55 % respondentů, kteří by za vstup do takové zóny odmítali zaplatit.

V rámci těch, kteří by za vstup zaplatili, by největší část byla ochotna platit minimální sazbu 20–49 Kč za den (31 %).

Nejvíce a tedy 150 Kč a více by byly ochotny platit 2 % dotázaných a jde ve výrazně vyšší míře o ty co nemají řidičský průkaz, ale plánují ho, ti, co jsou názoru, že kvalita ovzduší je špatná a podporují zavedení NEZ všude v Česku. Rovněž tam patří výrazně častěji i respondenti z GEN Z (18–28 let) a obyvatelé Prahy a Středních Čech.

Metodologie průzkumu

VÝZKUMNÝ DIZAJN

On-line sběr dat v National Sample CZ

Velikost online vzorku: N=1 000

Sběr dat: 02. – 07. 04. 2025

Délka dotazníku: do 5 minut v rámci pravidelného online průzkumu Omnibus

CÍLOVÁ SKUPINA

Reprezentativní vzorek ČR podle *pohlaví, věku, vzdělání, velikosti místa bydliště a kraje*. Data jsou vážené i podle volby v posledních parlamentních volbách v roce 2021 a současné preferované politické strany.

TÉMA

Vnímání nízkoemisních zón a příbuzných opatření v oblasti dopravy veřejností.

Téma zahrnuje zjišťování *způsobů dopravy; využívání vozidel a typy motorů používaných vozidel; zhodnocení kvality ovzduší; faktory znečištění ovzduší; zdravotní problémy související se znečištěným ovzduším; míra souhlasu s odrazováním samospráv od používání vozidel nejvíce znečišťujících životní prostředí; znalost pojmu „nízkoemisní zóny (NEZ)“; zdroje informací o NEZ; míra podpory zavedení NEZ ve větších a menších městech; faktory ovlivňující vyšší ochotu akceptovat zavedení NEZ; výjimky pro vstup do NEZ; a částky, za které je ochota platit pro vstup do NEZ.*